

Брюксел, 13.11.2018 г.
COM(2018) 740 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
относно действието на Директивата за радиосъоръженията (Директива
2014/53/ЕС)

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	2
2.	По-успешен преход и по-голяма последователност	4
2.1.	Семинар.....	4
2.2.	Указания относно датата на прилагане във връзка с новите директиви в сектора на електротехниката.....	5
2.3.	Ръководство по ДРС.....	5
3.	Действие	6
3.1.	Нотифициране на мерки за транспониране.....	6
3.2.	Прилагане в членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ	7
3.3.	Оценяване на съответствието.....	7
3.4.	Надзор на пазара (съответствие и засилено сътрудничество)	9
3.5.	Комитетът (ТСАМ)	12
4.	Хармонизирани стандарти.....	13
4.1.	Цел на хармонизираните стандарти	13
4.2.	Изготвяне на хармонизирани стандарти	14
4.3.	Общи стъпки, предприети от Комисията за разрешаване на проблемите	15
4.4.	Конкретни ситуации и решения	16
4.4.1.	Стандарт за WiFi (EN 301 893)	17
4.4.2.	Хармонизирани стандарти, които не включваха спецификации на работните параметри на приемника.....	17
4.5.	Състояние на хармонизираните стандарти съгласно ДРС	17
5.	Изисквания	18
5.1.	Изисквания на базата на новия подход.....	18
5.2.	Предоставяне на правомощия на Комисията да приема делегирани актове и актове за изпълнение	19
5.2.1.	Член 3, параграф 3 (допълнителни съществени изисквания) и член 4 (комбинации на радиосъоръжения и софтуер)	19
5.2.2.	Член 5 (регистрация)	23
5.2.3.	Други разпоредби.....	23
5.3.	Премахване на излишни административни задължения и неясноти	24
6.	Заключение	26
	Приложение	28
	Промени, които са въведени с ДРС.....	28

1. Въведение

Машиностроенето изпълнява стратегическа роля в икономиката на Европа. То произвежда приблизително 30 % от производствената добавена стойност в ЕС и осигурява подходящи технологични решения за основните политики на ЕС. Екологосъобразното, иновативно и интелигентно електрическо и механично оборудване води до повече и по-добри работни места в цялата икономика и до по-чисти, по-ефикасни и конкурентоспособни продукти и услуги. Секторите на машиностроенето са от ключово значение за други отрасли, както и за доставчиците на средства за производство и междинни стоки и услуги за всички сектори на икономиката.

Един от основните правни инструменти на Европейския съюз (ЕС) в областта на електротехниката и електрониката е Директивата за радиосъоръженията (ДРС)¹, с която се установява регулаторна рамка за пускането на радиосъоръжения на вътрешния пазар и която, при съблюдаване на редица изключения, е приложима за продукти, използващи радиочестотния спектър (радиосъоръжения)². Другите правни инструменти в областта на електротехниката и електрониката са Директивата за ниско напрежение (Директива 2014/35/ЕС)³ и Директивата за електромагнитната съвместимост (Директива 2014/30/ЕС)⁴.

Радиосъоръженията, които попадат в обхвата на ДРС, не са предмет на Директива 2014/35/ЕС и Директива 2014/30/ЕС⁵, но въпреки това следва да спазват съществените изисквания на тези директиви, тъй като в член 3, параграф 1от ДРС се съдържа препратка към техните съществени изисквания.

ДРС беше публикувана в *Официален вестник на ЕС* (ОВЕС) на 22 май 2014 г., влезе в сила на 11 юни 2014 г. и се прилага от 13 юни 2016 г. С нея е отменена Директивата

¹ Директива 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за хармонизирането на законодателствата на държавите членки във връзка с предоставянето на пазара на радиосъоръжения и за отмяна на Директива 1999/5/ЕО (ОВ L 153, 22.5.2014 г., стр. 62).

² В член 1 от Директивата е посочен обхватът на Директивата, а в член 2 е определен терминът „радиосъоръжение“.

³ Директива 2014/35/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставяне на пазара на електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 357).

⁴ Директива 2014/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки относно електромагнитната съвместимост (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 79).

⁵ В член 1, параграф 4 от ДРС е посочено, че радиосъоръженията, които попадат в обхвата на ДРС, не са предмет на Директива 2014/35/ЕС; а в член 2, параграф 2, буква а) от Директива 2014/30/ЕС е посочено, че тя не се прилага за радиосъоръжения.

относно радионавигационното оборудване и далекосъобщителното крайно оборудване (Директива 1999/5/ЕО)⁶. В ДРС е предвиден едногодишен преходен период, който приключи на 12 юни 2017 г. (член 48). По време на преходния период производителите имаха право да пускат на пазара радиосъоръжения, съответстващи или на ДРС, или на законодателството на ЕС, приложимо преди 13 юни 2016 г. (напр. Директива 1999/5/ЕО).

ДРС привежда Директива 1999/5/ЕС в съответствие с новата законодателна рамка⁷. При преразглеждането е отчетена необходимостта от подобряване на надзора на пазара, главно чрез въвеждането на задължения за производителите, вносителите и дистрибуторите, свързани с проследяването. С Директивата се предоставя също така възможност за приемане на делегирани актове, за да се изиска предварително регистриране на класовете радиосъоръжения, които са с ниски нива на съответствие. Други нови елементи са включването в обхвата на директивата на радиосъоръжения само за приемане, за звук без изображение и за телевизионни услуги, както и опростяването на някои административни изисквания. За кратко сравнение между ДРС и Директива 1999/5/ЕО вж. приложението към настоящото.

Съгласно ДРС Комисията е оправомощена да приема делегирани актове по конкретни въпроси. В член 44, параграф 2 от ДРС е предвидено, че правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 11 юни 2014 г., и от Комисията се изисква да изготви доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок (т.е. до 10 септември 2018 г.).

Освен това според член 47, параграф 2 от ДРС Комисията прави преглед на действието на ДРС и докладва за това на Европейския парламент и на Съвета не по-късно от 12 юни 2018 г. и след това на всеки пет години.

Докладът за целите на член 47, параграф 2 от ДРС неминуемо ще включва подробна информация за инициативите, които са предприети или предстои да бъдат предприети за изготвянето на делегирани актове по ДРС, т.е. ще включва докладване така също по въпроси, свързани с член 44, параграф 2. Освен това срокът за представяне на доклад за целите на член 47, параграф 2 е доста близък с датата за представяне на доклад за целите на член 44, параграф 2 от ДРС.

⁶ Директива 1999/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 1999 г. относно радионавигационното оборудване и далекосъобщителното крайно оборудване и взаимното признаване на тяхното съответствие (ОВ L 91, 7.4.1999 г., стр. 10).

⁷ Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 30);

Решение № 768/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно обща рамка за предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Решение 93/465/ЕИО (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 82).

Поради това настоящият доклад е изготвен за целите както на член 44, параграф 2, така и на член 47, параграф 2 от ДРС. В съответствие с член 47, параграф 2 от ДРС настоящият доклад обхваща въпроси, свързани с транспонирането и действието на ДРС, включително напредъка в разработването на съответните стандарти⁸ и дейностите на Комитета за оценяване на съответствието и надзор на пазара в областта на далекосъобщенията (ТСАМ)⁹. Докладът предоставя информация така също по въпроси, касаещи член 47, параграф 2, буква а) относно последователна система¹⁰, член 47, параграф 2, буква г) относно защитата на потребителите¹¹, член 47, параграф 2, буква д) относно общите зарядни устройства¹² и член 47, параграф 2, буква е) относно електронното етикетирание¹³. Последно, в съответствие с член 44, параграф 2 от ДРС в настоящия доклад са предоставени така също данни и актуализация относно делегирането на правомощия¹⁴.

Това е първият доклад, изготвен за целите на член 47, параграф 2, само почти една година след края на преходния период. Поради това е твърде рано да се представят данни по всички въпроси, изброени в член 47, параграф 2 от ДРС и да се правят заключения относно ефективността на ДРС като цяло. Според член 47, параграф 2 от ДРС доклад следва да се изготвя на всеки пет години, което означава, че следващият доклад ще бъде изготвен и представен през 2023 г.

2. По-успешен преход и по-голяма последователност

2.1. Семинар

Поради новите елементи, които са въведени от ДРС, държавите членки и заинтересованите страни повдигнаха въпроси относно приложимостта на ДРС, както и относно тълкуването на някои разпоредби, и по-специално по отношение на обхвата, и съответно през ноември 2014 г. Комисията организира открит семинар в Брюксел. Целта на семинара беше да бъдат разгледани аспекти и въпроси по транспонирането на ДРС, така че държавите членки да са готови да изготвят националните мерки за транспониране навреме и по последователен начин, а заинтересованите страни (напр.

⁸ Раздел 4 от настоящия доклад.

⁹ Раздел 3.5 от настоящия доклад.

¹⁰ Раздели 2 и 3 от настоящия доклад.

¹¹ Раздели 3.4 и 5.1 от настоящия доклад.

¹² Раздел 5.2.1 от настоящия доклад.

¹³ Раздел 5.3 от настоящия доклад.

¹⁴ Раздел 5.2 от настоящия доклад.

отрасъла и нотифицирани органи) да са готови за последователното прилагане на ДРС на датата, от която ще се прилага тя.

Пристигнаха много участници (приблизително 100), главно от държавите членки, държавите от ЕАСТ¹⁵, европейски организации за стандартизация, браншови асоциации, нотифицирани органи, асоциация на потребителите и т.н. Впоследствие на уебсайта на Комисията беше публикуван документ „Въпроси и отговори“¹⁶.

2.2. Указания относно датата на прилагане във връзка с новите директиви в сектора на електротехниката

Беше нужно да бъдат предоставени указания на държавите членки и на заинтересованите страни, за да се обясни подробно приложимостта на новите директиви в сектора на електротехниката (Директива 2014/30/ЕС, Директива 2014/35/ЕС и ДРС) във връзка с датата на пускането на пазара на даден продукт. В отговор на това службите на Комисията изготвиха такива указания, които бяха публикувани на уебсайта на Комисията¹⁷.

В документа се разяснява коя директива в сектора на електротехниката е приложима в дадена ситуация, като се взема предвид датата, на която продуктът е пуснат на пазара, преходният период според ДРС, обхватът на старите и на новите директиви в сектора на електротехниката, както и дата, от която се прилагат тези директиви.

2.3. Ръководство по ДРС

През май 2017 г. на уебсайта на Комисията беше публикувано новото ръководство по ДРС¹⁸. Предвидено е това ръководство да служи като наричник за всички страни, които пряко или непряко са засегнати от ДРС. С него се подпомага тълкуването на ДРС. Ръководството не е правно обвързващо.

В ръководството са обяснени и разяснени някои от най-важните въпроси, свързани с прилагането на ДРС, като обхвата, съществените изисквания, приложимите процедури

¹⁵ Европейска асоциация за свободна търговия.

¹⁶

https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp?FormPrincipal:_idcl=FormPrincipal:_id1&FormPrincipal_SUBMIT=1&id=2c3f2fd2-7a1e-498b-b256-c7c85e96891a&javax.faces.ViewState=WXo%2B3DiKvC1sgfiJgWiFpwTJEIzCb7sHCA1Tg7Y4WroVCye3RKhZnoGa5AxXOt1iNR9YAQMN7hmkBcHBMzQVh6vbC225GAC2nNQAJ95%2B6qjnODVKE9YgTSrWWN5p7lXZP4NIUih%2Ft2Xjfl44tplfoUI%2BqU%3D

¹⁷ http://ec.europa.eu/growth/sectors/electrical-engineering/ec-support_en

¹⁸ http://ec.europa.eu/growth/sectors/electrical-engineering/red-directive_en

за оценка на съответствието, някои специфични задължения, свързани с икономическите оператори и т.н. То беше изготвено в сътрудничество с държавите членки и заинтересованите страни (браншови асоциации, асоциации на потребителите, нотифицирани органи, европейски организации за стандартизация).

През юни 2018 г. службите на Комисията публикуваха актуализирана версия на това ръководство, одобрено също така от Комитета за оценяване на съответствието и надзор на пазара в областта на далекосъобщенията (ТСАМ)¹⁹, в която са включени разяснения по въпроси, повдигнати след публикуването на първата версия на ръководството, както и актуализирани данни. Например в актуализираната версия се пояснява дали ДРС е приложима за модулите за оценяване на съответствието на радиосъоръжения, предоставени са актуални сведения относно приложимостта на ДРС по отношение на дроновете и са дадени кръстосани препратки към допълнителните насоки за комбинирано оборудване²⁰.

3. Действие

3.1. Нотифициране на мерки за транспониране

В член 49, параграф 1 от ДРС е предвидено държавите членки да приемат и публикуват не по-късно от 12 юни 2016 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с тази директива (т.е. ДРС). Те следваше незабавно да съобщят текста на тези мерки на Комисията.

Към юли 2016 г. 14 държави членки бяха нотифицирали своите национални мерки за транспониране. Вследствие на това през юли 2016 г. Европейската комисия изпрати официално уведомително писмо до останалите 14 държави членки, които не са спазили член 49, параграф 1. До края на 2017 г. всички държави членки бяха нотифицирали един или повече национални актове, посочени като национални мерки за транспониране. По този начин ДРС беше транспонирана във всички държави членки, а всички преписки за нарушение във връзка с член 49, параграф 1 от ДРС бяха

¹⁹ Относно ТСАМ вж. раздел 3.5.

²⁰ Тези допълнителни насоки се отнасят до приложимостта на директивите в сектора на електротехниката във връзка с продукти, различни от радиосъоръжения (като битови уреди), когато функционират с радиосъоръжения, както и електрическо/електронно оборудване, когато е включено във или свързано с неелектрически продукти (като шкафове за обувки и т.н.); насоките са публикувани на уебсайта на Комисията:

прекратени. Информация относно процедурите за нарушение, които всяка държава членка следва, има на разположение в базата данни на Комисията.²¹

В службите на Комисията не бяха получени никакви жалби по проблеми при свободното движение на радиосъоръжения, които вече съответстват на ДРС, в резултат на забавеното транспониране на ДРС.

3.2. Прилагане в членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ

ДРС е приложима в членуващите в ЕИП²² държави от ЕАСТ²³ (Норвегия, Исландия и Лихтенщайн), тъй като е била включена в Споразумението за ЕИП с Решение на Съвместния комитет на ЕИП²⁴, и впоследствие е транспонирана в националното право на тези държави.

Швейцария адаптира своето национално законодателство²⁵, което съответства на ДРС. В тази връзка съответната глава 7 от приложение I към Споразумението за взаимно признаване, сключено между ЕС и Швейцария, което влезе в сила на 1 юни 2002 г.²⁶, беше изменена²⁷, за да бъдат отразени новите достижения на правото на ЕС и съответното швейцарско законодателство.

3.3. Оценяване на съответствието

През май 2015 г. службите на Комисията изпратиха писмо до всички държави членки, с което ги приканиха да започнат да нотифицират своите органи за оценяване на съответствието според ДРС, при условие че съответните разпоредби на ДРС са били транспонирани. В това писмо беше подчертан също така фактът, че нотифицираните

²¹ http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions/?lang_code=bg.

²² Европейско икономическо пространство.

²³ Европейска асоциация за свободна търговия.

²⁴ Решение на СЪВМЕСТНИЯ КОМИТЕТ НА ЕИП № 89/2016 от 29 април 2016 г. за изменение на приложение II (Технически правила, стандарти, изпитвания и сертифициране) към Споразумението за ЕИП (COM/2012/0584 final).

²⁵ Наредба от 25 ноември 2015 г. за далекосъобщителните съоръжения (OPT) (RO 2016 179) и Наредба от 26 май 2016 г. на Федералната служба по съобщенията (OFCOM) за далекосъобщителните съоръжения (RO 2016 1673), последно изменена на 15 юни 2017 г. (RO 2017 3201).

²⁶ ОВ L 114, 30.4.2002 г., стр. 369, с измененията.

²⁷ Решение на Съвместния комитет 1/2017 от 28 юли 2017 г., ОВ L 323, 7.12.2017 г., стр. 51—102.

органи по отменената директива ще бъдат оттеглени, считано от 13 юни 2017 г. (т.е. след края на преходния период, предвиден в член 48 от ДРС).

До края на преходния период (т.е. до 12 юни 2017 г.) бяха нотифицирани 61 органа, до края на 2017 г. бяха нотифицирани още 4 органа, а до края на април 2018 г. общият брой на тези органи достигна 70²⁸.

Не са констатирани особени проблеми във връзка с нотифицирането на органи за оценяване на съответствието по ДРС. Освен това Комисията никога не е получавала информация нотифицираните органи да са били претоварени или да не са в състояние да изпълняват своите задължения. Въпреки че имаше закъснение при публикуването на хармонизирани стандарти (подробности са дадени в раздел 4) и в резултат на това беше нужно включването на нотифициран орган за конкретни изисквания,²⁹ все пак Комисията не е получавала информация, че те са били претоварени.

ДРС е директива, която следва нов подход. Подходът се основава най-вече на системата на ЕС декларация за съответствие (ДзС), с която производителите се задължават да удостоверяват своите собствени продукти и да водят техническо досие относно съответствието на продуктите с приложимите изисквания, което да е на разположение на надзорните органи за проверка.

Участието на трета страна (в този случай нотифициран орган) се изисква в специфични и изключителни ситуации³⁰. В миналото обаче производителите често са предпочитали да се обръщат към нотифициран орган за потвърждение, дори без това е да е необходимо, тъй като са приложили съответните хармонизирани стандарти³¹. Трябва да се проследи дали хармонизирането на процедурите за оценяване на съответствието с новата законодателна рамка ще насърчи производителите да се обръщат към нотифициран орган за потвърждение само в конкретните ситуации, предвидени в Директивата, което би довело до намаляване на административните разходи.

С определените в ДРС подробни критерии, на които органите за оценяване на съответствието трябва да отговарят, се цели да се гарантира достатъчно и еднакво

²⁸ Включва органи, нотифицирани от държави от ЕС, ЕИП и държави, сключили споразумения за взаимно признаване с ЕС. Списъкът с данни и актуална информация е на разположение на адрес: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/>.

²⁹ За оценяването на съответствието с изискванията по член 3, параграфи 2 и 3, но такова задължение няма по отношение на изискванията по член 3, параграф 1.

³⁰ За целите на съществените изисквания, определени в член 3, параграфи 2 и 3 от ДРС, нотифициран орган участва в оценяването на съответствието, когато хармонизираните стандарти са приложени частично, или не са приложени или не съществуват.

³¹ Доклад на Комисията до Съвета и Европейския парламент — Втори доклад за напредъка относно действието на Директива 1999/5/ЕО относно радионавигационното оборудване и далекосъобщителното крайно оборудване и взаимното признаване на тяхното съответствие (COM/2010/0043).

високо ниво на ефективност на тези органи. Благодарение на споразуменията за взаимно признаване, сключени с редица държави,³² производителите могат да се възползват от достъп до по-обширен пазар.

Секторната група от нотифицирани органи — Асоциацията за съответствие с Директивата за радиосъоръженията (REDCA)³³ — допринася за ефективното прилагане на законодателството в сътрудничество с Комитета, който е сформиран съгласно ДРС, т.е. Комитета за оценяване на съответствието и надзор на пазара в областта на далекосъобщенията (TCAM)³⁴, и способства за сближаването на практиките за оценяване на съответствието. REDCA осъществява контакт със съответните организации като Европейския институт за стандарти в далекосъобщенията (ETSI), Комитета по електронни съобщения (ЕСС) и групата за административно сътрудничество (ADCO RED)³⁵. Признава се, че прилагането на процедурите за оценяване на съответствието по последователен начин спомага за постигането на отворен и конкурентен пазар в цяла Европа.

3.4. Надзор на пазара (съответствие и засилено сътрудничество)

Като цяло ДРС, с която се прилага рамката за надзор на пазара на продуктите, установена с Регламент (ЕО) № 765/2008³⁶, постига засилено и по-ефективно сътрудничество между националните органи за надзор на пазара, което е необходим фактор за успеха на политиката за надзор на пазара и за гарантирането на отворен и конкурентен пазар в цяла Европа. Това сътрудничество се подпомага чрез функционирането на базата данни онлайн на общоевропейската информационна и комуникационна система за надзор на пазара (ICSMS) и системата за бърз обмен на информация за опасни нехранителни стоки (RAPEX), които представляват съществено важни инструменти за обмен на информация и оптимизирано разпределяне на работата между органите³⁷.

³² https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/international-aspects/mutual-recognition-agreements_bg.

³³ Според член 38 от Директивата се изисква държавите членки да осигуряват участието на нотифицираните от тях органи в работата на секторната група от нотифицирани органи (и съответно тази група) пряко или чрез определени представители.

³⁴ Относно TCAM вж. раздел 3.5.

³⁵ Относно ADCO RED вж. раздел 3.4.

³⁶ Що се отнася до въпроси, свързани с надзора на пазара, ДРС се прилага заедно с членове 15—29 от Регламент (ЕО) № 765/2008.

³⁷ ICSMS е ИТ платформа, с която се улеснява комуникацията между органите за надзор на пазара в ЕИП (Европейското икономическо пространство). Чрез нея бързо и ефективно се споделя информация за несъответстващи продукти, избягва се дублирането на работата и се ускорява отстраняването на несъответстващи продукти от пазара. RAPEX дава възможност за бърз обмен на информация между държавите от ЕИП и Европейската комисия за опасни нехранителни продукти. Правната рамка за

Сътрудничеството се осигурява също така чрез създаването и функционирането на група за административно сътрудничество на националните органи за надзор на пазара в конкретен сектор — групата ADCO RED. Една от важните дейности на ADCO RED е изготвянето и представянето пред Комисията и пред ТСАМ на статистически данни за годишния надзор на пазара за съоръженията, попадащи в обхвата на ДРС (и нейния предшественик — Директива 1999/5/ЕС)³⁸.

Към момента на финализирането на настоящия доклад ADCO RED беше представила статистическите данни за надзора на пазара за 2016 г.³⁹, тъй като през тази година Директива 1999/5/ЕО все още беше приложима, тези статистически данни дават доказателства за открити на пазара продукти, които не съответстват на Директива 1999/5/ЕО. По-конкретно Директива 1999/5/ЕО беше приложима до 12 юни 2016 г., а между 13 юни 2016 г. и 12 юни 2017 г. производителите можеха да избират дали да прилагат Директива 1999/5/ЕО или ДРС поради преходния период, предвиден в член 48 от ДРС. Въз основа на тези статистически данни може да се приеме, че през разглеждания период производителите са предпочитали да прилагат Директива 1999/5/ЕО. Поради това не могат да се направят конкретни заключения дали дадени видове радиосъоръжения са с ниско ниво на съответствие с изискванията на ДРС.

В допълнение към горните данни Комисията получи от държавите членки⁴⁰ информация за прилагането на ДРС в съответствие с член 47, параграф 1⁴¹. Тази информация също води до заключението, че до края на преходния период производителите са предпочитали да използват отменената, но все още приложима директива, т.е. Директива 1999/5/ЕО. В резултат на това съответствието на радиосъоръженията, които са били на пазара, беше оценено въз основа на последната.

създаване на системата RAPEX е Директивата относно общата безопасност на продуктите (ДОБП) - Директива 2001/95/ЕО. Регламент (ЕО) № 765/2008 разшири приложното поле на RAPEX също и за непотребителски продукти и рискове, различни от здравето и безопасността, доколкото те са обхванати от законодателството на ЕС за хармонизиране. Обменът на информация се осъществява чрез интернет приложение, което се поддържа от Европейската комисия.

³⁸ За подробности относно целите на ADCO вж.:

http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/market-surveillance/organisation/administrative-cooperation-groups_bg.

³⁹ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/24223>.

⁴⁰ До април 2018 г.: от 21 държави — членки на ЕС.

⁴¹ Член 47, параграф 1: Държавите членки изпращат на Комисията редовни доклади относно прилагането на настоящата директива не по-късно от 12 юни 2017 г. и след това най-малко веднъж на всеки две години. Докладите съдържат представяне на дейностите по надзор на пазара, осъществявани от държавите членки, и предоставят информация дали и до каква степен е постигнато съответствие с изискванията на настоящата директива, и по-специално изискванията за идентификация на икономическите оператори.

Освен това от докладите, получени в съответствие с член 47, параграф 1, не е видно или не може да се заключи, че е налице ниско ниво на съответствие със съществените изисквания на ДРС при която и да било категория радиосъоръжения.

През следващите години държавите членки ще могат да оценят съответствието на радиосъоръженията с новата директива (ДРС) и да предоставят по-подробна информация и данни.

Органите за надзор на пазара представиха конкретен проблем на заседанията на ADCO RED, а именно липсата на яснота относно прилагането на ДРС по отношение на безпилотни въздухоплавателни средства (дронове) и нуждата да се гарантира прилагането на нейните изисквания по отношение на електромагнитната съвместимост и радиочестотния спектър (като минимум) за любителските дрони и дроновете за търговски цели. По време на обсъжданията по приемането на регламент в областта на гражданското въздухоплаване⁴² беше постигнато съгласие да се измени предвиденото в ДРС освобождаване, касаещо въздухоплавателни продукти⁴³. В резултат на това приложение I (точка 3) към ДРС беше изменено с новия Регламент (ЕС) 2018/1139, приложим от 11.9.2018 г.⁴⁴, с който се цели да се осигури прилагането на ДРС за повечето категории дрони.

През 2017 г. Комисията внесе законодателно предложение за регламент относно съответствието и изпълнението на правилата на единния пазар за нехранителни продукти⁴⁵ с цел намаляване на броя на несъответстващите продукти на единния пазар. По-специално чрез него ще бъдат предоставени правилните стимули за предприятията, ще се активизират проверките за съответствие и ще се насърчи по-тясното трансгранично сътрудничество между правоприлагащите органи чрез консолидиране на съществуващата рамка на дейностите за надзор на пазара. Освен това чрез него ще се насърчават съвместни действия от органите за надзор на пазара от различни държави членки, ще се подобри обменът на информация, ще се насърчи координирането на програмите за надзор на пазара и ще се създаде засилена рамка за контрол на продуктите, които навлизат на пазара на Съюза, и за подобро сътрудничество между

⁴² Предложение, с което се цели отмяната и замяната на Регламент (ЕО) № 216/2008, COM/2015/0613 final — 2015/0277 (COD).

⁴³ Точка 3 от приложение I към ДРС.

⁴⁴ Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 г. относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета (текст от значение за ЕИП).

⁴⁵ Процедура 2017/0353/COD.

органите за надзор на пазара и митническите органи. Той включва, *inter alia*, заличаването на член 39 и член 40, параграф 1, четвърта алинея от ДРС⁴⁶.

3.5. Комитетът (ТСАМ)

С член 45 от ДРС е създаден Комитетът за оценяване на съответствието и надзор на пазара в областта на далекосъобщенията (ТСАМ), който е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011⁴⁷. ТСАМ⁴⁸, в съответствие със своя процедурен правилник, дава становището си по предложени актове за изпълнение според ДРС и като цяло обсъжда всички други въпроси, свързани с прилагането на Директивата и повдигнати от неговия председател или от представител на държава членка.

Комитетът, под председателството на службите на Комисията, актуализира своите процедурни правила, които първоначално бяха изготвени от службите на Комисията, одобрени от ТСАМ⁴⁹ и влязоха в сила на 19 септември 2017 г. По този начин беше гарантирано, че Комитетът функционира.

Следва да се отбележи, че аналогичен комитет съществуваше съгласно Директива 1999/5/ЕО (отменената директива). Създаденият съгласно Директива 1999/5/ЕС комитет назначи работна група, председателствана от службите на Комисията⁵⁰, която да осигурява подпомагане и съвети по конкретни въпроси. Тази работна група продължава да функционира като група на Комитета, създаден съгласно ДРС.

През 2015 г. ТСАМ създаде също така подгрупа⁵¹ за „въздухоплавателните продукти, части и прибори“. Тази подгрупа беше създадена за обсъждане на въпроси и предложения, повдигнати в рамките на документ на ТСАМ, касаещ освобождаването

⁴⁶ Вследствие на това изменение, ако бъде прието, по отношение на въпросите, свързани с надзора на пазара, ДРС ще се прилага заедно с разпоредбите на този регламент, а не с членове 15—29 от Регламент (ЕО) № 765/2008.

⁴⁷ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

⁴⁸ Представителите на държавите членки участват като членове, а представителите на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ, Турция и Швейцария участват като наблюдатели.

⁴⁹ Проектът на правилата беше представен на членовете на ТСАМ за одобрение чрез CIRCABC през периода 3 август — 18 септември 2017 г.

⁵⁰ Състои се от експерти от държавите членки, членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ, Турция и Швейцария, както и от заинтересовани страни (като браншови асоциации, асоциации на потребителите, нотифицирани органи, европейски организации за стандартизация).

⁵¹ ТСАМ WG 07.

на въздухоплавателните продукти, части и прибори от приложение I към ДРС и специфични случаи, разглеждани в европейските организации за стандартизация, като дроневи и радари за избягване на препятствия. През 2016 г. тази подгрупа е представила доклад пред ТСАМ с констатации и препоръки за допълнителна оценка⁵².

Проведена беше една процедура на гласуване в съответствие с член 45, параграф 2 — процедура по консултиране — във връзка с проекта на Регламент за изпълнение на Комисията за определяне как да се представя информацията, предвидена в член 10, параграф 10 от Директива 2014/53/ЕС, по който Комитетът даде положително становище⁵³.

Организирант се съвместни срещи на ТСАМ и Комитета, създаден с Решението за радиочестотния спектър (Решение № 676/2002/ЕО)⁵⁴ и Комитета по радиочестотния спектър (КРС) с цел да се обсъждат общи въпроси, свързани с радиосъоръженията, и съответно, по целесъобразност, да се улесни действието на ДРС. Последната среща на тази съвместна група се проведе през октомври 2017 г.

4. Хармонизирани стандарти

4.1. Цел на хармонизираните стандарти

Прилагането на хармонизирани стандарти, чиито данни са публикувани в ОВЕС съгласно Директивата, е доброволно, но осигурява предимството на „презумпцията за съответствие“ със съответните съществени изисквания, които стандартите се стремят да покрият⁵⁵.

Ако даден производител избере да не спазва хармонизиран стандарт или да го прилага само частично, той е задължен да докаже, че радиосъоръженията отговарят на съществените изисквания чрез други средства, и да представи пълна техническа обосновка, за да докаже съответствието с тези изисквания. Ако хармонизирани стандарти не съществуват или не се прилагат, производителят трябва да се обърне към нотифициран орган за оценяването на съответствието с изискванията по член 3,

⁵² ТСАМ WG 08(13).

⁵³ Вж. раздел 5.2.3.

⁵⁴ Решение № 676/2002/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно регулаторната рамка за политиката на Европейската общност в областта на радиочестотния спектър (ОВ L 108, 24.4.2002 г.).

⁵⁵ В член 16 от Директивата е предвидено, че за радиосъоръжение, което съответства на хармонизираните стандарти или части от тях, данните за които са били публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*, се счита, че съответства на съществените изисквания, установени в член 3, обхванати от тези стандарти или части от тях.

параграфи 2 и 3, но такова задължение няма по отношение на изискванията по член 3, параграф 1.

След средата на 80-те години на миналия век ЕС все по-често използва стандарти в подкрепа на своите политики и законодателство. Стандартизацията е допринесла значително за завършването на вътрешния пазар в контекста на законодателството, основано на „новия подход“, което се отнася до европейски стандарти, разработени от европейски организации за стандартизация. Тези европейски организации са сключили специални споразумения (съответно споразуменията от Виена и Франкфурт) с Международната организация по стандартизация/Международната електротехническа комисия, благодарение на които се осигурява сътрудничеството по повечето обекти на стандартизация и се избягва дублирането на дейности. По-специално, когато се касае за международна разработка, която може да бъде приета в Европа, с предимство се ползва разработката на международно ниво.

4.2. Изготвяне на хармонизирани стандарти

Като действа в съответствие с член 10 от Регламента относно стандартизацията (Регламент (ЕС) № 1025/2012⁵⁶), Комисията се обърна към Европейския комитет за стандартизация в електротехниката (CENELEC) и Европейския институт за стандарти в далекосъобщенията (ETSI) с молба да изготвят хармонизирани стандарти за радиосъоръжения, за да се подпомогне прилагането на член 3 от ДРС⁵⁷ (мандатът).

Мандатът беше предоставен на CENELEC и ETSI почти две години преди изтичането на преходния период, предвиден в ДРС. Мандатът беше предоставен на 4 август 2015 г., докато преходният период приключи на 12 юни 2017 г.

В мандата беше определен краен срок за предаване на стандартите — 15 март 2016 г.

При изготвянето на този мандат са правени консултации със CENELEC и ETSI. Поради това те бяха наясно, че е необходимо изготвянето на хармонизирани стандарти за целите на ДРС да започне своевременно.

Последният списък с хармонизирани стандарти съгласно Директива 1999/5/ЕО включваше 252 хармонизирани стандарта, и по-конкретно 21 свързани със съществените изисквания по член 3, параграф 1, буква а), 52 за изискванията по член 3,

⁵⁶ Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

⁵⁷ Решение за изпълнение на Комисията от 4.8.2015 г. относно искане за стандартизация до Европейския комитет за стандартизация в електротехниката и до Европейския институт за стандарти в далекосъобщенията по отношение на радиосъоръженията в подкрепа на Директива 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета.

параграф 1, буква б) и 179 за тези по член 3, параграфи 2 и 3⁵⁸. Не всички тези стандарти се нуждаеха от актуализиране⁵⁹. Необходими бяха ограничени промени в наличния набор от стандарти по отменената директива (Директива 1999/5/ЕО), за да се отразят по подходящ начин промените в ДРС. Без да се засягат каквито и да било нови стандарти, които е трябвало да бъдат изготвени с оглед на новия обхват на ДРС (в сравнение с обхвата на Директива 1999/5/ЕО), беше нужно да се актуализират 187 стандарта, чиито данни са публикувани съгласно Директива 1999/5/ЕО, за да бъдат публикувани съгласно ДРС⁶⁰.

Все пак имаше забавяне в публикуването на хармонизираните стандарти съгласно ДРС, тъй като огромен брой стандарти или не бяха предоставени в рамките на определения срок, или не бяха актуализирани или приспособени за целите на ДРС.

Според Регламента относно стандартизацията (Регламент (ЕС) № 1025/2012) Комисията може да публикува хармонизираните стандарти в ОВЕС само ако са били официално представени от организациите за стандартизация и ако отговарят на изискванията, които се стремят да покрият.

Посочените по-горе проблеми с навременното изготвяне на стандарти породиха политическо и медийно внимание.

4.3. Общи стъпки, предприети от Комисията за разрешаване на проблемите

В опит да разрешат горепосочените проблеми и да избегнат възникването на такива ситуации отново в бъдеще, службите на Комисията работиха в тясно сътрудничество с европейските организации за стандартизация.

Първо, когато хармонизираните стандарти бяха предоставени от CENELEC и ETSI, Комисията ги оцени възможно най-бързо. Средният срок за оценяването на стандартите беше по-малко от 2 месеца от тяхното неофициално предаване и от порядъка на 1 месец от официалното им предаване. Наред с това Комисията въведе практика на ежемесечно публикуване на хармонизирани стандарти, за да се осигури наличието на подходящи хармонизирани стандарти за производителите във възможно най-кратки срокове, както е предвидено в член 10, параграф 6 от Регламента относно стандартизацията (Регламент (ЕС) № 1025/2016). В резултат на това публикуването на подходящи хармонизирани стандарти можеше да се осъществи средно в рамките на 2—3 месеца от предоставянето им от CENELEC и ETSI. При поискване, Комисията предоставяше

⁵⁸ Всеки хармонизиран стандарт, заедно с неговите изменени версии или множество версии (нови и заменени версии), е считан за един хармонизиран стандарт.

⁵⁹ Например някои от тях са били заменени или обхващат оборудване, което не попада в обхвата на ДРС.

⁶⁰ CENELEC трябваше да актуализира 26 хармонизирани стандарта, а ETSI — 161.

също така мнение по проектите на стандарти, за да се избегнат потенциални проблеми с последващото им публикуване в ОВЕС.

Освен това службите на Комисията организираха съвместен семинар с европейските организации за стандартизация, на който да бъдат описани и обяснени изискванията за качество на хармонизираните стандарти и най-честите грешки при изготвянето на хармонизирани стандарти, за да бъдат избегнати в бъдеще⁶¹. По време на семинара бяха разгледани конкретни случаи с цел да се обяснят причините за недопускане на публикуване и да се представят примери за някои от най-често допусканите грешки. Обсъдени бяха също така препоръки по подбраните проблеми и възможните решения за тях.

Вследствие на закъснението в изготвянето и публикуването на хармонизираните стандарти по ДРС⁶² службите на Комисията получиха много въпроси относно приложимостта на ДРС, приложимите разпоредби през преходния период и дали ще бъде засегнато предлагането на радиосъоръжения (напр. мобилни телефони), пуснати на пазара преди края на преходния период (напр. преди 13 юни 2017 г.). За да осигурят по-голяма яснота за заинтересованите страни, службите на Комисията изготвиха документ, озаглавен „Често задавани въпроси“, който беше публикуван за пръв път на уебсайта на Комисията през април 2017 г.⁶³ и след това при нужда се актуализира.

Обикновено в рамките на стратегията за единния пазар⁶⁴ Комисията работи по осъвременяването на европейската система за стандартизация и в тази връзка беше даден ход на т.нар. съвместна инициатива за стандартизация. Целта на тази инициатива е да се работи с организациите за стандартизация и държавите членки в рамките на публично-частно партньорство, за да се отговори по-добре на предизвикателствата пред европейската стандартизация; да се обменя информация относно нови правила и разработки; и по-добре да се разбира ролята на стандартите.

4.4. Конкретни ситуации и решения

Освен предприетите стъпки по намирането на решения за срещаните проблеми при изготвянето на хармонизираните стандарти по ДРС и в опит да бъде увеличен броят на

⁶¹ Семинарът беше проведен през януари 2017 г. в Брюксел и имаше участници също така от национални организации за стандартизация, органи за надзор на пазара и браншови асоциации.

⁶² Вж. по-долу.

⁶³ http://ec.europa.eu/growth/sectors/electrical-engineering/red-directive_bg.

⁶⁴ Планът на Комисията да отключи пълния потенциал на единния пазар е отразен в стратегията за единния пазар:

http://ec.europa.eu/growth/single-market/strategy_bg.

публикуваните стандарти, службите на Комисията следваха също така прагматичен подход за намирането на решения в две конкретни ситуации, описани по-долу.

4.4.1. Стандарт за WiFi (EN 301 893)

По-особена беше ситуацията с новата версия на стандарт, предоставен от ETSI през май 2017 г., който обхваща широк диапазон от продукти WiFi (EN 301 893)⁶⁵.

Като решение на тази ситуация, Комисията въведе преходен период, с който да се даде достатъчно време на отрасъла, за да се приспособи към спецификациите на този нов хармонизиран стандарт.

4.4.2. Хармонизирани стандарти, които не включваха спецификации на работните параметри на приемника

Редица хармонизирани стандарти на ETSI, публикувани съгласно Директива 1999/5/ЕО, не отразяваха в пълна степен съществените изисквания на новата ДРС (напр. работни параметри на приемника). Конкретното решение, което възприе Комисията, предвижда в момента на включването в списъка с хармонизирани стандарти за публикуване в ОВЕС⁶⁶ съгласно ДРС, към данните на въпросните хармонизирани стандарти да се включи забележка, уточняваща, че тези стандарти не съдържат презумпция за съответствие по отношение на тези липсващи параметри. Що се отнася до относително малкото липсващи параметри, производителите ще трябва да следват процедура за оценяване на съответствието, предвиждаща ангажирането на нотифициран орган (т.е. всяка от процедурите, посочени в приложение III или приложение IV към ДРС).

4.5. Състояние на хармонизираните стандарти съгласно ДРС

Благодарение на положените усилия и предприетите действия, броят на хармонизираните стандарти на ETSI, чиито данни са публикувани съгласно ДРС преди края на преходния период⁶⁷, е дори по-голям от броя на стандартите, чиито данни са били публикувани съгласно Директива 1999/5/ЕО (ДРС: 134; Директива 1999/5/ЕО:

⁶⁵ EN 301 893: 5 GHz RLAN (безжична локална мрежа); хармонизиран стандарт, покриващ съществените изисквания на член 3, параграф 2 от Директива 2014/53/ЕС.

⁶⁶ Публикувани на 8 юни 2017 г., точно преди края на преходния период, който приключи на 12 юни 2017 г.

⁶⁷ т.е. преди 12 юни 2017 г.

125)⁶⁸. В началото на март 2018 г. в ОБЕС бяха публикувани данните на 5 допълнителни стандарта на ETSI, както и 5 стандарта на CENELEC съгласно ДРС, като общият брой достигна 144 хармонизирани стандарта⁶⁹.

5. Изисквания

5.1. Изисквания на базата на новия подход

В ДРС са определени съществени изисквания за безопасност и здраве, електромагнитна съвместимост и ефективно използване на радиочестотния спектър. Директивата служи също така като база за по-нататъшно регламентиране на някои допълнителни аспекти, напр. защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни, защита от измами, оперативна съвместимост, достъп до службите за спешно реагиране, съответствие на комбинацията на радиосъоръжението и софтуера.

Съществените изисквания за безопасност според ДРС, както и от Директива 1999/5/ЕО, се отнасят до целите, свързани с безопасността, според Директива 2014/35/ЕС. Тези цели, които са приложими в ЕС от повече от 35 години и обхващат всички рискове за безопасността от обществен интерес, са насочени към осигуряването на съгласувана система и високо ниво на защита за потребителите. Получените към момента на финализирането на настоящия доклад данни от надзора на пазара не породиха никакви опасения или проблеми по отношение на нивото на безопасност на радиосъоръженията, които се пускат на пазара, и не показаха никакви злоупотреби, предизвикани от радиосъоръжения.

Съществените изисквания на ДРС са подкрепени от доброволни хармонизирани стандарти⁷⁰.

⁶⁸ Всеки хармонизиран стандарт, заедно със своите изменени версии или множество версии (нови и заменени версии), е считан за един хармонизиран стандарт.

⁶⁹ 139 стандарта на ETSI: свързани със съществените изисквания по член 3, параграфи 2 и 3. 5 стандарта на CENELEC: 4 стандарта на CENELEC са свързани със съществени изисквания по член 3, параграф 1, буква а) и 1 стандарт на CENELEC е свързан със съществени изисквания по член 3, параграф 1, буква б).

⁷⁰ Вж. раздел 4.

5.2. Предоставяне на правомощия на Комисията да приема делегирани актове и актове за изпълнение

5.2.1. Член 3, параграф 3 (допълнителни съществени изисквания) и член 4 (комбинации на радиосъоръжения и софтуер)

С член 3, параграф 3 Комисията е оправомощена да приема делегирани актове за определяне на категории или класове радиосъоръжения, за които се прилага всяко едно от изискванията, определени в член 3, параграф 3, букви а) — и). Тези изисквания се отнасят до оперативната съвместимост, службите за спешно реагиране, софтуера, измамите, достъпността, неприкосновеността на личния живот, личните данни и неправилно използване.

Към момента на финализирането на настоящия доклад Комисията не беше приела нито един делегиран акт по отношение на член 3, параграф 3, макар че вече бяха предприети някои инициативи, както е описано по-долу. Решенията на Комисията, приети в съответствие с Директива 1999/5/ЕО, продължават да се прилагат така също според ДРС, доколкото не са несъвместими с ДРС, докато бъдат заменени. Следователно за целите на член 3, параграф 3, буква ж)⁷¹ са валидни и приложими пет решения на Комисията .

Според член 4 от ДРС производителите на радиосъоръжения и на софтуер, позволяващ радиосъоръженията да бъдат използвани по предназначение, следва да предоставят на държавите членки и на Комисията информация относно съответствието на предвидените комбинации на радиосъоръжение и софтуер със съществените изисквания, посочени в член 3 от ДРС. Това изискване е приложимо, ако съответните делегирани актове и актове за изпълнение са приети от Комисията. До момента не са приети никакви делегирани актове или актове за изпълнение за целите на член 4.

В регистъра на Комисията е вписана експертна група на Комисията по радиосъобщения⁷² със задачата да подпомага Комисията по изготвянето на всички потенциални делегирани актове във връзка с ДРС и като цяло да предоставя експертни съвети по всеки въпрос, свързан с ДРС. Към момента на финализирането на настоящия доклад беше публикувана покана за представяне на кандидатури за избор на членове на групата, с което да бъде завършено нейното изграждане.

⁷¹ Тези решения на Комисията са изброени в приложението.

⁷² Наименование: експертна група на Комисията по радиосъоръжения (E03587).

Член 3, параграф 3, буква и) и член 4: свързани продукти

С появата на новите цифрови технологии, като интернет на нещата (ИН), усъвършенствани роботи и автономни системи с изкуствен интелект (ИИ), тримерно печатане (3D) или компютърни изчисления в облак, икономиката и обществото ни може да се изправят пред правни трудности, нахвърлящи породените до момента от ерата на компютризирането.

Комисията предприема различни инициативи в тази област⁷³. През април 2018 г. беше прието Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите⁷⁴. В това съобщение са представени предприетите инициативи и стъпки във връзка с изкуствения интелект.

ДРС може да е от значение в тази област, тъй като тя е приложима за свързани продукти (т.е. оборудване, което комуникира) и определя съответните изисквания, за да може тези съоръжения да поддържат характеристики, благодарение на които съответствието да не бъде засегнато поради използването на нов или модифициран софтуер, и също така при използването им защитава някои елементи като лични данни, неприкосновеност на личния живот и т.н.

Една от разглежданите области е изготвянето на един или повече делегирани актове/актове за изпълнение по член 3, параграф 3, буква и) и член 4, параграф 2) от ДРС, които се отнасят до използването на софтуер, като целта е да се гарантира, че съответствието на някои класове радиосъоръжения няма да бъде засегнато поради използването на нов или модифициран софтуер.

Комисията създаде Експертна група на Комисията по преконфигурируемите радиосистеми (E03413) с ограничен срок⁷⁵. Въпреки че ще бъде създадена нова експертна група по радиосъоръжения, която ще разполага с широки правомощия, Експертната група на Комисията по преконфигурируемите радиосистеми ще бъде запазена като отделна експертна група, за да може да довърши своята работа.

Комисията обмисля възможността също така да използва правомощията, определени в член 3, параграф 3, по отношение на измами, неприкосновеност на личния живот и лични данни. Службите на Комисията разглеждат и обсъждат в рамките на ТСАМ и работната група към него наскоро възникналите проблеми по отношение на сигурността на някои категории продукти, които общуват (като кукли или интелигентни часовници), и рисковете, които те пораждаат най-вече за децата.

⁷³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/artificial-intelligence>.

⁷⁴ COM(2018) 237 final.

⁷⁵ Публикувано в регистъра на експертните групи към Комисията: 9 декември 2016 г. За повече информация вж.:

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?Lang=BG>.

В резултат на повдигнатите проблеми в рамките на работната група към ТСАМ по отношение на сигурността на някои категории продукти, които комуникират (като кукли или интелигентни часовници), в групата по радиосъоръжения, която предстои да бъде създадена от Комисията, ще бъдат проведени допълнителни обсъждания.

За тази цел службите на Комисията възнамеряват да проведат проучвания — едно върху интелигентните часовници и свързаните детски играчки и друго върху преконфигурируемите радиосистеми, за да бъдат анализирани елементите от критично значение ниво и да се направи анализ на разходите и ползите.

Член 3, параграф 3, буква а): общо зарядно устройство

Що се отнася до общото зарядно устройство, съгласно член 3, параграф 3, буква а) от ДРС на Комисията се предоставят правомощия да определи категориите или класовете, които следва да бъдат конструирани по такъв начин, че да работят съвместно с принадлежности, по-специално с общи зарядни устройства. Съображение 12 от ДРС се отнася до подновяване на усилията за разработването на общо зарядно устройство за определени категории или класове радиосъоръжения.

През 2009 г. производителите на мобилни телефони договориха доброволно споразумение (Меморандум за разбирателство) във връзка с мобилните телефони, пускани на пазара от 2011 г. нататък⁷⁶. Подписалите споразумението се договориха да разработят обща спецификация въз основа на интерфейса USB 2.0 Micro B (Micro-USB), което би позволило пълна съвместимост на зареждането с мобилните телефони, които предстои да бъдат пуснати на пазара. Според условията на Меморандума за разбирателство за телефоните, които нямат интерфейс Micro-USB, беше позволено използването на адаптер.

Целта на Меморандума за разбирателство беше да се гарантира оперативната съвместимост между зарядните устройства и новите мобилни телефони на пазара и съответно да се намали необходимостта да се купуват или непрекъснато да се сменят зарядни устройства и кабели, което да доведе до намаляване на отпадъците от електрическо и електронно оборудване в съответствие със стратегиите за кръгова икономика и за енергиен съюз⁷⁷. В същото време оперативната съвместимост беше определена като ключов фактор за развитието на конкурентен цифров единен пазар, който е от полза както за отрасъла, така и за потребителите. Цел на Меморандума за разбирателство беше също така да се гарантира, че гражданите ще имат възможност да се възползват от надеждни, енергийно ефективни и безопасни зарядни устройства, независимо дали са били предоставени от производители на смартфони или са били продадени като самостоятелни продукти.

⁷⁶ След две писма за подновяване Меморандумът за разбирателство изтече през 2014 г.

⁷⁷ http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm.

Преди Меморандума за разбирателство в държавите от ЕС се използваха 500 млн. мобилни телефони, но те бяха съвместими само с конкретни зарядни устройства за мобилни телефони, тъй като на пазара се предлагаша повече от 30 различни вида зарядни устройства. Освен неудобството за потребителя, по оценки това положение генерираше в ЕС повече от 51 000 тона отпадъци от електрическо и електронно оборудване на година.

Комисията възложи провеждането на проучване за оценка на въздействието на Меморандума за разбирателство върху хармонизирането на зарядните устройства за мобилни телефони и възможните бъдещи варианти. То беше представено през август 2014 г.⁷⁸ и потвърди, че избраният метод (доброволно споразумение с посредничеството на Комисията, заедно с разработването на технически стандарт) е засилил хармонизирането на зареждането на мобилни телефони в ЕС и е повишил удобството за потребителите.

По-специално проучването предостави следната информация и заключения: дори производителите на мобилни телефони, които не са се присъединили към Меморандума за разбирателство, изглежда също са приели решенията за зареждане Micro-USB, вследствие на което почти 100 % от телефоните, поддържащи обмен на данни, които са продадени в Европа през 2013 г., са съответствали на решението за зареждане Micro-USB; счита се, че сключването на Меморандума за разбирателство е довело до между шест и 21 млн. по-малко самостоятелни зарядни устройства за периода 2011—2013 г.; нарастващото разпространение на зарядни устройства Micro-USB е ограничило необходимостта да се закупуват самостоятелни зарядни устройства и следователно е намалило използването на суровини, в сравнение с обратния случай.

Тъй като предишният опит с Меморандума за разбирателство се оказа успешен поради посочените по-горе причини, Комисията реши да продължи подхода на базата на доброволно споразумение, който вече следва. Освен това с доброволното решение въвеждането на нови технологии и иновации би било по-лесно, отколкото при вариант с регулаторен подход. Наред с това доброволният подход би могъл да осигури така също предимството на по-големия обхват в сравнение с варианта с регулаторен подход, например с него може да бъдат обхванати и двата края на кабела за зареждане⁷⁹.

Като се имат предвид обаче незадоволителните резултати с успеха на доброволния вариант до момента, Комисията скоро ще даде ход на проучване за оценка на разходите и ползите от различните варианти, в това число варианта с регулаторен подход.

Член 3, параграф 3, буква ж): Ефективен достъп до службите за спешно реагиране чрез смартфони

⁷⁸ Публикувано на уебсайта на Комисията:

http://ec.europa.eu/growth/sectors/electrical-engineering/red-directive/common-charger_bg.

⁷⁹ Според член 3, параграф 3, буква а) от ДРС се допуска регулиране само от страната към мобилния телефон (интерфейс).

Една от темите, които се обсъждат, е делегиран акт в съответствие с член 3, параграф 3, буква ж) от ДРС, така че мобилните телефони с авангардни изчислителни функции (т.е. „смартфони“) да бъдат предмет на изискването, свързано със службите за спешно реагиране. Целта е да се гарантира, че „смартфоните“, които се пускат на пазара на Европейския съюз, поддържат ефективен достъп до службите за спешно реагиране, напр. номер 112.

5.2.2. Член 5 (регистрация)

В член 5 от ДРС е установена система за регистрация на категории или класове радиосъоръжения с ниско ниво на съответствие, което се прилага, ако Комисията е приела съответните делегирани актове или актове за изпълнение.

Понастоящем няма достатъчно данни, статистика или сведения, от които да е видно, че конкретни категории или класове радиосъоръжения са с ниско ниво на съответствие. Както е пояснено по-горе, до края на предходния период производителите предпочитаха да използват отменената директива и в резултат на това съответствието на по-голямата част от радиосъоръженията на пазара се оценяваше само въз основа на Директива 1999/5/ЕО.

По тази причина до момента Комисията не е приела никакъв делегиран акт или акт за изпълнение по член 5.

5.2.3. Други разпоредби

Освен членове 4 и 5 (посочени по-горе), други специфични разпоредби от ДРС също предоставят правомощия на Комисията да приема актове за изпълнение⁸⁰.

До момента Комисията е приела един акт за изпълнение, който е свързан с изпълнението на член 10, параграф 10 от ДРС⁸¹.

Според член 10, параграф 10 от ДРС от производителите се изисква да добавят информация върху опаковката, която да позволява идентифицирането на държавите членки или на географския район в рамките на дадена държава членка, където съществуват ограничения за пускането в действие или има изисквания, свързани с разрешаване на ползването на радиосъоръжения. Наред с това според същата

⁸⁰ Член 2, параграф 2, член 8, параграф 2, член 10, параграф 10, член 33, параграф 4, член 41, параграф 1 и член 42, параграф 4.

⁸¹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/1354 на Комисията от 20 юли 2017 г. за определяне на начина за представяне на информацията, предвидена в член 10, параграф 10 от Директива 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (текст от значение за ЕИП), ОВ L 190, 21.7.2017 г., стр. 7—10.

разпоредба се изисква производителят да включи информацията за реалните ограничения или изисквания в инструкциите, придружаващи радиосъоръжението. В акта за изпълнение са предвидени два варианта на представяне на информацията върху опаковката⁸². Освен това в акта за изпълнение е посочено, че в инструкциите следва да се даде подробна информация на език, който е лесно разбираем от крайните ползватели, както е установено от съответната държава членка.

5.3. Премахване на излишни административни задължения и неясноти

Според оценката на въздействието във връзка с Предложението за директива относно радиосъоръженията⁸³, предишната директива (т.е. Директива 1999/5/ЕО) съдържа редица неясноти и ненужни административни задължения, например изискванията, свързани с нотификации или маркировки.

Благодарение на това, че с ДРС беше премахнато изискването за нотифициране по член 6, параграф 4 от Директива 1999/5/ЕО, беше отстранена една потенциална пречка пред търговията, наложена на производителите, от които повече не се изисква да нотифицират съответните органи, отговарящи за управлението на спектъра, за тяхното намерение да пуснат на пазара радиосъоръжение, използващо честоти, които не са хармонизирани в целия ЕС. Поради това Комисията е прекратила функционирането на системата OSN (нотифициране на едно място) — онлайн инструментът, който е на разположение на регистрираните потребители на портала за електронни услуги на ГД „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“ за нотифицирането на съответните органи, отговарящи за управлението на спектъра, за тяхното намерение да пуснат на пазара радиосъоръжение, използващо честоти, които не са хармонизирани в целия ЕС⁸⁴, вследствие на което са изключени всички оперативни разходи.

Идентификаторът за клас „знак за предупреждение“, който трябва да се поставя според Директива 1999/5/ЕО, не се изисква според ДРС. Практическата стойност на този знак беше много ограничена за потребителите, налице беше объркване кога се изисква да се поставя и съответно това изискване създаваше излишна административна тежест за отрасъла. ДРС съдържа по-ясни разпоредби относно информацията, която следва да бъде предоставена, когато има ограничения на употребата⁸⁵. Комисията прие акт за

⁸² Производителят може да предостави върху опаковката или видимо и четливо кратко писмено уточнение, или пиктограма.

⁸³ 52012SC0300

⁸⁴ Данните останаха достъпни по време на преходния период до края на 2017 г.

⁸⁵ Според член 10, параграф 10 от Директивата от производителите се изисква да добавят информация върху опаковката, която да позволява идентифицирането на държавите членки или на географския район в рамките на дадена държава членка, където съществуват ограничения за пускането в действие или изисквания, свързани с разрешаване на ползването на радиосъоръжението. Освен това се изисква в инструкциите, придружаващи радиосъоръжението, да се включи информация за реалните ограничения или изисквания.

изпълнение, в който се уточнява как да се представи тази информация, като административната тежест, която едно такова задължение може да породи, е сведена до минимум (вж. раздел 5.2.3).

За да се избегнат излишни пречки пред търговията с радиосъоръжения в рамките на вътрешния пазар, според ДРС, както и според Директива 1999/5/ЕО, когато беше в сила, от държавите членки се изисква да нотифицират Комисията и другите държави членки за техните проекти в областта на техническите разпоредби като например радиоинтерфейси. С ДРС, в сравнение с Директива 1999/5/ЕС, беше премахнато излишно административно работно натоварване, тъй като това изискване за нотифициране не е приложимо във всички случаи, например според ДРС от задължението за нотифициране са освободени националните разпоредби за интерфейс, които съответстват на обвързващи актове на Съюза. Службите на Комисията изготвиха образец, който да се използва от държавите членки и държавите от ЕАСТ при изготвянето и публикуването на националните норми за интерфейс, за които се изисква нотифициране, като по този начин беше улеснено действието и прилагането на тази разпоредба.

Изискванията на ДРС относно маркировката „СЕ“⁸⁶ предимно следват принципите на новата законодателна рамка. Основната разлика в сравнение с новата законодателна рамка е задължението да се поставя маркировка „СЕ“ така също върху опаковката. От прилагането на ДРС до момента обаче няма признаци, че това изискване създава излишна административна тежест за производителите⁸⁷. Освен ДРС радиосъоръженията може да са предмет на редица други законодателни актове на ЕС, предвиждащи маркировка „СЕ“⁸⁸. Поради това привеждането в съответствие с принципите на новата законодателна рамка намалява тежестта за производителите, тъй като те може да спазват и прилагат единни принципи.

Въвеждането на маркировка „СЕ“ на екрана и като цяло на електронно етикетиране е вариант, който може да се разглежда в контекста на хоризонталната рамка⁸⁹, ако възникне необходимост от преразглеждане на някой от тези единни принципи вследствие на хоризонтална оценка на съществуващото законодателство. Всъщност в рамките на скорошната оценка на въздействието на законодателния пакет за стоките⁹⁰

⁸⁶ Нанасянето на маркировка „СЕ“ указва съответствието на продукта със законодателството на Съюза, което е приложимо за продукта.

⁸⁷ Съгласно съображение 45 от ДРС изискването за нанасяне на маркировка „СЕ“ върху опаковката на съоръжение улеснява задачата на надзора на пазара.

⁸⁸ Напр. Директива 2011/65/ЕС (ограничаване на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване), Директива 2006/42/ЕО (машини), Директива 2009/48/ЕО (безопасност на детските играчки).

⁸⁹ Радиосъоръженията са предмет така също на други актове на ЕС, които предвиждат маркировка „СЕ“. Поради това, ако бъде въведена маркировка „СЕ“ на екрана, следва да бъдат изменени и съответните други актове на ЕС.

⁹⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2017:0466:FIN>.

бяха разгледани разходите и ползите от електронното етикетиране, като се стигна до заключението, че икономическите предимства на електронното етикетиране не са ясни.

6. Заключение

Като цяло прилагането на ДРС (като нова директива) протече добре и без сериозни проблеми, с изключение на забавянето от страна на държавите членки да нотифицират техните мерки за транспониране и забавянето в публикуването на хармонизирани стандарти.

Комисията предостави необходимата подкрепа чрез организирането на семинар и издаването на документи с насоки, като гарантира лесно преминаване към новата директива (ДРС)⁹¹.

Що се отнася до транспонирането на ДРС, въпреки забавянето на редица държави членки да нотифицират техните национални мерки за транспониране в рамките на определения срок, Комисията не получи никакви жалби във връзка с проблеми при свободното движение на съответстващи радиосъоръжения. До края на 2017 г. всички държави членки бяха нотифицирали своите национални мерки за транспониране⁹².

По отношение на хармонизираните стандарти, ситуацията непрекъснато се подобрява благодарение на колективните усилия на съответните страни (Комисията и органите по стандартизация), както и на прагматичния подход, следван от Комисията при необходимост. В крайна сметка данните на по-голямата част от стандартите са публикувани в ОВЕС⁹³.

Следва да се отбележи, че според ДРС радиосъоръженията следва да съответстват на съществените изисквания. Прилагането на хармонизирани стандарти, чиито данни са публикувани в ОВЕС съгласно ДРС, е доброволно. Когато хармонизирани стандарти не съществуват или не се прилагат, производителят е задължен да се консултира с нотифициран орган за конкретни изисквания⁹⁴.

Не са констатирани проблеми във връзка с нотифицирането на органи за оценяване на съответствието по ДРС⁹⁵ и Комисията изобщо не е получавала никаква информация,

⁹¹ Вж. раздел 2.

⁹² Вж. раздел 3.1.

⁹³ Вж. раздел 4.

⁹⁴ За оценяването на съответствието с изискванията по член 3, параграфи 2 и 3, но такова задължение няма по отношение на изискванията по член 3, параграф 1.

⁹⁵ Вж. раздел 3.3.

посочваща, че нотифицираните органи са претоварени или не са в състояние да изпълняват своите задължения.

В ДРС, която е приложима от 13 юни 2016 г., е предвиден едногодишен преходен период⁹⁶ (приключил на 12 юни 2017 г.). До края на преходния период производителите предпочетоха да използват Директива 1999/5/ЕО. Поради това до момента на финализирането на настоящия доклад по-голямата част от радиосъоръженията, които бяха на пазара, бяха оценени въз основа на Директива 1999/5/ЕО.

При липсата на достатъчно данни, статистика или сведения въз основа на ДРС, не може да се направи категорично заключение по въпроса дали конкретни категории или класове радиосъоръжения са били с ниско ниво на съответствие.

Според ДРС на Комисията бяха предоставени специфични правомощия⁹⁷, като в същото време определени решения на Комисията, приети по отменената директива (Директива 1999/5/ЕО), продължават да бъдат приложими и по ДРС⁹⁸. Въз основа на тези правомощия Комисията вече прие един акт за изпълнение за целите на член 10, параграф 10 от ДРС и е в процес на изготвяне на делегиран акт, с който да се гарантира, че „смартфоните“ поддържат ефективен достъп до службите за спешно реагиране, напр. E112.

В рамките на Работната група на ТСАМ също се отправят призови за делегирани актове според ДРС, за да се гарантира, че: сигурността и неприкосновеността на личния живот на потребителя са защитени; съответствието на радиосъоръжението не е засегнато поради използването на нов или модифициран софтуер; и радиосъоръжението работи съвместно с общи зарядни устройства.

Първо обаче трябва да се проучи кои класове или категории радиосъоръжения може да бъдат обхванати от такива делегирани актове. За да бъдат получени съвети от експерти и тези въпроси да бъдат обсъдени задълбочено, Комисията създаде Експертна група на Комисията по преконфигурируеми радиосистеми и е в процес на създаване на нова експертна група по радиосъоръжения, която да разполага с по-обширен мандат⁹⁹. Приемането на делегиран акт следва да бъде предшествано от оценка на въздействието в съответствие с насоките за по-добро регулиране.

Според член 47, параграф 2 от ДРС доклад следва да се изготвя на всеки пет години, което означава, че следващият доклад ще бъде изготвен и представен през 2023 г.

⁹⁶ Член 48 от ДРС.

⁹⁷ Вж. раздел 5.2.

⁹⁸ Вж. приложеното Приложение.

⁹⁹ Вж. раздел 5.2.1.

Приложение

Промени, които са въведени с ДРС

Промени в обхватите

Що се отнася до Директива 1999/5/ЕО, с ДРС са въведени следните промени:

- радиооборудване, предназначено само за приемане, за звук без изображение и за телевизионни услуги, което е било изключено от Директива 1999/5/ЕО, попада в обхвата на ДРС;
- съоръжения, функциониращи под 9 kHz, попадат в обхвата на ДРС;
- съоръженията за радиоопределяне изрично са включени в обхвата на ДРС;
- изцяло жичното далекосъобщително крайно оборудване не попада в обхвата на ДРС;
- комплектите за изпитване, изработени по поръчка и предназначени за професионалисти, които се използват единствено в местата за извършване на научноизследователска и развойна дейност и за такива цели са изрично изключени от ДРС.

Други изменения (неизчерпателен списък), които не са свързани с привеждането в съответствие с НЗР

- По отношение на съществените изисквания, определени в член 3, параграф 1, буква а), при оценяването се вземат също така предвид разумно предвидимите условия на употреба;
- съществените изисквания, определени в член 3, параграф 2, се отнасят също така до ефективното използване на радиочестотния спектър;
- няма публикуване на публични интерфейси от страна на мрежовите оператори (член 4, параграф 2 от Директива 1999/5/ЕО е премахнат);
- нотифицирането от производителите до държавите членки относно радиосъоръжения, използващи честоти, които не са хармонизирани в целия ЕС, повече не се изисква (член 6, параграф 4 от Директива 1999/5/ЕО е премахнат).

Решения на Комисията, приети в съответствие с Директива 1999/5/ЕО

Решенията на Комисията, приети в съответствие с член 3, параграф 3 от Директива 1999/5/ЕО, продължават да се прилагат така също в съответствие с ДРС, доколкото не са несъвместими с ДРС. Те са следните:

- Решение 2005/631/ЕО на Комисията от 29 август 2005 г. относно съществените изисквания, посочени в Директива 1999/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за осигуряване на достъп на службите за действия при извънредни ситуации до локаторните маяци на системата Cospas-Sarsat (ОВ L 225, 31.8.2005 г., стр. 28);
- Решение 2005/53/ЕО на Комисията от 25 януари 2005 г. относно прилагането на член 3, параграф 3, буква д) от Директива 1999/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на радиооборудването, предназначено за внедряване в Системата за автоматична идентификация (AIS) (ОВ L 22, 26.1.2005 г., стр. 14);
- Решение 2013/638/ЕС на Комисията от 12 август 2013 г. относно основните изисквания за радионавигационно оборудване, предназначено за употреба на борда на кораби, които не са предмет на Конвенцията SOLAS, и за тяхното участие в Световната морска система за бедствие и безопасност (GMDSS) (ОВ L 296, 7.11.2013 г., стр. 22);
- Решение 2001/148/ЕО на Комисията от 21 февруари 2001 г. относно прилагането на член 3, параграф 3, буква д) от Директива 1999/5/ЕО за лавинните радиофарове (ОВ L 55, 24.2.2001 г., стр. 65);
- Решение 2000/637/ЕО на Комисията от 22 септември 2000 г. относно прилагането на член 3, параграф 3, буква д) на Директива 1999/5/ЕО по отношение на радиооборудването, обхванато от Регионалното споразумение относно радиотелефонната услуга по вътрешни водни пътища (ОВ L 269, 21.10.2000 г., стр. 50). Решение 2005/631/ЕО на Комисията.

Освен това Решение 2000/299/ЕО на Комисията от 6 април 2000 г. относно установяването на първоначална класификация на радиооборудването и на телекомуникационното терминално оборудване и свързаните с тях идентификатори (ОВ L 97, 19.4.2000 г., стр. 13), прието в съответствие с член 4, параграф 1 от Директива 1999/5/ЕО, остава валидно, с изключение на разпоредбите, касаещи „знака за предупреждение“.

Идентификаторът за клас като „информационен знак“ или „знак за предупреждение“, който се изисква според Директива 1999/5/ЕО за предупреждаване на потребителя за потенциалните ограничения или изисквания за разрешително за използване на радиооборудване в определени държави членки, не се изисква от ДРС. Вместо това от производителя се изисква да предостави информация в съответствие с член 10, параграф 10 от ДРС, когато в една или повече държави членки съществуват ограничения за пускането в действие или на изисквания, свързани с разрешаване на ползването.

Комисията прие акт за изпълнение, определящ как следва да се представя тази информация. По-специално в акта за изпълнение са предвидени два варианта на

представяне на информацията върху опаковката. Производителят може да предостави върху опаковката или видимо и четливо кратко писмено уточнение, или пиктограма.

Освен това в акта за изпълнение е посочено, че в инструкциите следва да се предостави подробна информация на език, който е лесно разбираем от крайните ползватели, както е установено от съответната държава членка.